

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

رییس سازمان

بسمه تعالی

شماره :	۱۰۱/۱۳۹۱۸۹
تاریخ :	۱۳۸۳/۸/۲

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی و مشاوران

موضوع : دستورالعمل بیمه پروژه‌ها، در قراردادهای خدمات مشاوره

به استناد آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی، موضوع ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و در چهارچوب نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور (مصوبه شماره ۱۴۸۹۸/ت/۲۴۵۲۵ هـ، مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ هیئت محترم وزیران) به پیوست، «دستورالعمل بیمه پروژه‌ها، در قراردادهای خدمات مشاوره» از نوع گروه سوم، ابلاغ می‌گردد؛ تا با توجه به نقش موثر صنعت بیمه در حفاظت از سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها، در قراردادهایی که با مهندسان مشاور منعقد می‌شود، مورد استفاده قرار گیرد.

در مواردی که دستگاه اجرایی در نظر دارد دستورالعمل حاضر یا بخشی از آن را مورد استفاده قرار دهد، باید قبل از انعقاد قرارداد، توافق لازم را با مشاور مربوط به عمل آورده و دستورالعمل یاد شده و یا شرایط مورد نظر را پیوست قرارداد نمایند.

حمید شرکاء
معاون رییس جمهور و رییس سازمان

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
معاونت امور فنی

دستورالعمل بیمه پروژه‌ها در قراردادهای خدمات مشاوره

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
معاونت امور فنی

دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله

<http://tec.mporg.ir>

فهرست

عنوان

۱	پیشگفتار
۲	کلیات
۳	ارکان بیمه
۶	تأییدهای کارفرما
۷	وظایف و تعهدهای مشاور
۱۰	پیوست ها

اصلاح مدارک فنی

خواننده گرامی :

دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با استفاده از نظر کارشناسان برجسته مبادرت به تهیه این دستورالعمل نموده و آنرا برای استفاده به جامعه مهندسی کشور عرضه نموده است. با وجود تلاش فراوان، این اثر مصون از ایرادهایی نظیر غلطهای مفهومی، فنی، ابهام، ابهام و اشکالات موضوعی نیست.

از این رو، از شما خواننده گرامی صمیمانه تقاضا دارد در صورت مشاهده هرگونه ایراد و اشکال فنی مراتب را بصورت زیر گزارش فرمایید:

۱- شماره بند و صفحه موضوع مورد نظر را مشخص کنید.

۲- ایراد مورد نظر را بصورت خلاصه بیان دارید.

۳- در صورت امکان متن اصلاح شده را برای جایگزینی ارسال نمایید.

۴- نشانی خود را برای تماس احتمالی ذکر فرمایید.

کارشناسان این دفتر نظریات دریافتی را به دقت مطالعه نموده و اقدام مقتضی را معمول خواهند داشت.

پیشاپیش از همکاری و دقت نظر جنابعالی قدردانی می‌شود.

نشانی برای مکاتبه: تهران، خیابان شیخ بهائی، بالاتر از ملاصدرا، کوچه لادن، شماره ۲۴ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

کشور، دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله

<http://tec.mporg.ir>

صندوق پستی ۴۵۴۸۱-۱۹۹۱۷

بسمه تعالی

پیشگفتار

نظام فنی و اجرایی مصوب ۱۳۷۵ با نگرش تازه‌ای فرایند تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی را مورد بررسی قرار داده و برای هر جزء از این فرایند راهکارهایی از زاویه تعیین صلاحیت، ارجاع کار، ارزشیابی عوامل و ... ارائه نموده است. گرایش نظام فنی به خدمات بیمه اگرچه بیشتر از زاویه «تضمین» صورت گرفته است ولی در هر صورت، دریچه‌ای برای ورود به عرصه صنعت بیمه تلقی می‌گردد.

تعامل صنعت ساخت و صنعت بیمه در جهان در عرصه‌های گوناگون وجود دارد و منافع ناشی از این تعامل چه در جهت حفظ و تعالی منافع ملی و چه در حفظ منافع صنفی بسیار گسترده و با اهمیت است.

فارغ از تجربه جهانی، لازم است به واقعیتهای ارتباط بین صنعت ساخت و صنعت بیمه توجه کنیم.

طبق تعریف، ماهیت صنعت بیمه: مدیریت خطر و مدیریت ریسک است و صنعت ساخت یا تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی، در درون خود مصادیق فراوانی از «خطر» و «ریسک» را جای داده است.

انواع و اقسام خطرها سرمایه، نیروی انسانی، مصالح و ماشین‌آلات، پروژه‌ها و منافع طرح‌های ذینفع آنها را تهدید می‌کند و طبیعتاً حفاظت آنها در برابر خطرهای موجود، دغدغه بسیار بزرگی است. بنابراین، مفهوم «خطر» و «ریسک» قوی‌ترین حلقه اتصال صنعت ساخت و صنعت بیمه است.

تاکنون به دلیل فقدان ظرفیت‌های مناسب در صنعت بیمه و نادیده گرفتن منافع بیمه از سوی مراجع تصمیم‌گیری طرح‌ها، تمام مخاطرات و ریسک‌های ناشی از تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی را دولت پذیرفته است و حجم پوشش‌های بیمه‌ای مورد استفاده، در مقایسه با سرمایه و منافی که در معرض خطر قرار گرفته، بسیار ناچیز بوده و چنین رویکردی، باعث افزایش هزینه سرمایه‌گذاری کارهای عمرانی شده است.

بیمه مسئولیت حرفه‌ای مشاوران یکی از انواع رایج بیمه مسئولیت در سایر کشورهاست که نقش موثر و تعیین‌کننده‌ای در حفظ کیفیت خدمات و عملکرد مشاوران دارد از اینرو، دستورالعمل حاضر به منظور فراهم نمودن زمینه استفاده از این نوع بیمه، تدوین شده است تا با هدف ارتقای سطح کیفی طرح‌ها در قراردادهای مشاوران مورد استفاده قرار گیرد.

باین وسیله از شرکت خدمات مدیریت ایرانیان (تهیه کننده دستورالعمل)، مهندسان مشاور آوند طرح (مدیر طرح) و دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله که در شکل‌گیری، تدوین و انتشار دستورالعمل یادشده تلاش نموده‌اند تشکر و قدردانی می‌شود.

معاون امور فنی

پاییز ۱۳۸۳

کلیات

خدمات تهیه طرح از نظر نوع خطر، دارای تفاوت اساسی با مرحله اجراست، و شاید مهم ترین موضوع، خطرات ناشی از طراحی غلط یا اشتباه باشد. این احتمال، در قالب بیمه مسئولیت قابل پوشش است. از این رو، اگر بیمه‌نامه‌ای تحت عنوان « بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران » ارائه گردد، پوشش‌های لازم را تأمین می کند.

روش متعارف برای تهیه چنین بیمه‌نامه‌ای، به این شرح است که حداکثر تا ۲۰ درصد مبلغ برآورد پروژه موضوع قرارداد مهندس مشاور، پوشش بیمه‌ای برای خدمات مهندسان مشاور منظور می گردد. لازم به یاد آوری است که پوشش بیمه، ارتباطی به میزان حق الزحمه مشاور ندارد. شرکت‌های بزرگ مشاور، به دلیل اعتباری که نزد شرکت های بیمه دارند، قادر هستند بیمه‌نامه مسئولیت به تناسب توانایی و اعتبار خود دریافت کنند و برحسب هر قرارداد، بخشی از آن را به کارفرمای مربوط ارائه نمایند.

پوشش بیمه مسئولیت‌های حرفه‌ای (P.L)¹، از جمله برای مشاوران و پیمانکاران، امروزه در فهرست خدمات شرکت های بیمه وجود دارد؛ برای عرضه این خدمت بیمه ای در کشور، لازم است که ضمن بازنگری در شرایط بیمه‌نامه‌های موجود، کیفیت عرضه خدمات بیمه‌ای شفاف شود، به طوری که نقطه ابهامی برای طرف‌های این قبیل بیمه، باقی نماند. به طور معمول، هزینه های بیمه برای مسئولیت‌های حرفه‌ای، در قراردادهای کارفرما با مشاوران پروژه قابل تعریف است، و باید قبل از انعقاد قرارداد با استعلامی که از شرکت های بیمه به عمل می آید، این هزینه ها به عنوان بخشی از قیمت تمام شده، منظور گردد؛ به این ترتیب، مشاوران در چهارچوب یک بیمه‌نامه مشخص، بتوانند مسئولیت‌های حرفه‌ای خود را بیمه کنند.

1-Professional Liability

ارکان بیمه

برای شکل گیری خدمات بیمه، برخی از اجزا نقش اصلی و تعیین کننده دارند که بدون وجود آن، یا هرگونه نقص در آن، باعث بی اعتبار شدن قرارداد بیمه می گردد. از این موارد، به عنوان ارکان بیمه یاد می شود. در این قسمت، با استفاده از منابع مورد تأیید بیمه مرکزی ایران، ارکان بیمه به شرح زیر معرفی می گردد:

۱. بیمه گر

شرکت های بیمه، که طبق «قانون بیمه گری مصوب سال ۱۳۱۶» و «قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب سال ۱۳۵۰»، تأسیس شده و تحت نظارت بیمه مرکزی ایران فعالیت دارند.

۲. بیمه گزار

منظور از بیمه گزار، شخص حقیقی یا حقوقی است که وجهی را به بیمه گر می پردازد، تا پوششی را خریداری نماید. در طرح های عمرانی، معمولاً بیمه گزاران عبارتند از:

- کارفرما.
- مشاور.
- پیمانکار اصلی و فرعی.
- پیمانکار تخصصی.
- پیمانکار تدارک کننده مصالح و تجهیزات.
- پیمانکار حمل و نقل.

۳. موضوع بیمه

به صورت متعارف، موضوع بیمه احتمال وقوع خطرهایی است که در طول اعتبار مدت بیمه نامه، تحت پوشش قرار می گیرد.

۴. مورد بیمه

مورد بیمه اموال، کالا، مسئولیت، یا هر نفعی است که تحت پوشش قرار می گیرد.

۵. مدت بیمه

مدت بیمه، عبارت است از تاریخ آغاز بیمه تا تاریخ انقضای بیمه که برحسب نوع پوشش های مورد درخواست بیمه گزار تعیین می شود.

۶. مبلغ بیمه

مبلغ بیمه، حداکثر مبلغی است که بیمه گر در صورت تحقق خطر، ممکن است به بیمه گزار بپردازد.

۷. حق بیمه

حق بیمه، مبلغی است که بیمه گزار برای خرید پوشش بیمه ای، به صورت یکجا یا اقساط پرداخت می کند. میزان حق بیمه، به حدود، پوشش، مدت آن، و ارزیابی بیمه گر از عوامل ریسک در ارتباط با پوشش بیمه نامه، بستگی دارد. اگرچه بیمه گران برای محاسبه حق بیمه از روش های مشابهی استفاده می نمایند، اما لزوماً دو بیمه گر، حق بیمه یکسانی را در یک مورد خاص، ارائه نمی دهند.

حق بیمه، از حاصل ضرب ضریب احتمال خطر (نرخ بیمه) در مبلغ بیمه، حاصل می گردد. البته تغییرهای غیرمعمول در مدت بیمه، در نوع و ارزش اموال مورد بیمه و همچنین نوع خدماتی که در پیوند با اجرای قرارداد مشاور انجام می گیرد، حایز اهمیت است.

حق بیمه، معمولاً به صورت مقطوع یا درهزار، از مبلغ بیمه ارائه می شود و در صورتی که به صورت اقساطی پرداخت گردد، تابع شرایطی است که توسط شرکت های بیمه اعلام شده و مورد توافق بیمه گزار قرار می گیرد.

۸. فرانشیز

درصد یا مبلغی از هر خسارت است، که به منظور رعایت اصل نفع بیمه ای و جلوگیری از بی مبالاتی بیمه گزار در رعایت نکات ایمنی و انجام اقدام های پیشگیرانه، بر عهده بیمه گزار است و میزان آن، بر اساس توافق بیمه گزار و بیمه گر تعیین می شود.

۹. بیمه نامه

بیمه نامه، همان قرارداد بیمه است که بین بیمه گزار و بیمه گر، با رعایت قوانین، ضوابط، و مقررات مربوط، مبادله می گردد. در بیمه نامه، تمام عواملی که به عنوان ارکان بیمه معرفی گردید، به وضوح درج می شود. معمولاً بیمه نامه، با پرداخت اولین حق بیمه (به صورت یکجا یا اقساطی)، اعتبار می یابد. به روال متعارف، بیمه نامه سندی است که به موجب آن، و بر اساس پیشنهاد کتبی بیمه گزار، و نیز به استناد پاسخ های درج شده در پرسشنامه ای که از طرف بیمه گزار تکمیل شده، و سایر اظهارات کتبی وی که به منظور درج در بیمه نامه صورت می گیرد، تنظیم می شود. بیمه گر، خسارت وارده به مورد بیمه و متوجه بیمه گزار را در صورتی که حق بیمه را در زمان مقرر پرداخت کرده باشد، با رعایت استثناها و شرایط درج شده در آن یا درج شده در الحاقیه های مربوط، تا میزان پیش بینی شده، جبران خواهد کرد.

تأییدها و تعهدهای کارفرما

۱. کارفرما بر اساس مفاد این دستورالعمل، نسبت به انجام وظایف خود برای تأمین پوشش‌های بیمه‌ای مناسب در چهارچوب اختیاریها و وظایف قانونی خویش، عمل می‌کند.
پوشش‌های بیمه‌ای مشاوران، از سوی کارفرما به تناسب اهمیت نوع و محل اجرای پروژه بر اساس مفاد این دستورالعمل انتخاب می‌شود.
۲. هرگاه کارفرما علاوه بر بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاور، خریداری پوشش‌های دیگری را ضروری بداند، باید قبل از عقد قرارداد، موضوع را کتباً به اطلاع مشاور (مشاوران) برساند.
۳. کارفرما از مشاور می‌خواهد که خطرهای مشخصی را در حد غرامت مورد درخواست، تحت پوشش قرار دهد. مشاور موظف است بیمه‌نامه یا بیمه‌نامه‌های مربوط را به حساب کارفرما خریداری کرده و مدارک مربوط را در اختیار کارفرما قرار دهد.
۴. کارفرما باید منابع مالی موردنیاز را برای خریداری انواع پوشش‌های بیمه‌ای لازم، در برآورد منابع و اعتبارهای ریالی و ارزی پروژه، پادار نماید.
۵. در پروژه‌هایی که از طراحی منحصر به فرد و پیچیده‌ای برخوردار است، کارفرما، در فرایند انتخاب مشاور، ضرورت ارایه بیمه‌نامه مسئولیت را، در شرایط انتخاب مشاور منظور می‌کند.
۶. در صورتی که حق الزحمه طراحی براساس پیشنهاد مشاوران تعیین شود، هزینه تأمین پوشش بیمه‌ای باید از سوی مشاوران در مبلغ پیشنهاد منظور گردد؛ و در صورتی که پرداخت حق‌الزحمه براساس تعرفه‌های مصوب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور باشد، کارفرما پرداخت هزینه تأمین پوشش بیمه مسئولیت مشاور را، از محل اعتبار طرح تقبل می‌کند.
۷. شرح خدمات مشاور، باید به نحو بارز و مشخصی معرف نوع و دامنه وظایف مشاور در محدوده قرارداد بوده و همچنین، دخالت‌های کارفرما نیز واضح و صریح باشد.
۸. در صورتی که کارفرما ارایه بیمه‌نامه از بیمه‌گر معینی را مشخص نکرده باشد، ارایه بیمه‌نامه از هر شرکت بیمه معتبر، توسط مشاور، مورد قبول کارفرما خواهد بود.
۹. کارفرما باید به نقش داده‌ها و اطلاعاتی که در اختیار مشاور قرار می‌دهد، توجه داشته باشد. این اطلاعات، ممکن است منشاء نقص یا اشتباه در خدمات مهندس مشاور باشد، که در این صورت، کارفرما مسئول خواهد بود.

۱۰. پوشش های بیمه ای مشاوران، باید از سوی کارفرما متناسب با اهمیت پروژه تعیین شود. به طور معمول، اولویت زیر ارجح است :

۱۰-۱. بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران.

۱۰-۲. بیمه مسئولیت قراردادی.

۱۰-۳. بیمه مسئولیت حرفه ای.

وظایف و تعهدهای مشاور

۱۱. مشاور باید نسبت به اعتمادی که به آگاهی، مهارت، و قضاوت او موجود است، نه تنها از سوی کارفرما، بلکه اشخاصی که به طور منطقی احتمال استفاده از نظرات مشاور توسط آنها قابل پیش بینی است، توجه داشته باشد. به ویژه، در مواقعی که کارفرما به صلاحدید مشاور عمل می کند، وی باید به آثار احتمالی نظرات خود روی اشخاص دیگر، توجه کند.

۱۲. مشاور باید به ازای مخاطراتی که در اجرای پروژه قابل پیش بینی است، تأمین پوشش های بیمه ای کافی را برای قرارداد های اجرایی، به کارفرما توصیه کند؛ و در مواردی که در چهارچوب اختیارهایش توصیه هایی به کارفرما می کند، به آثار مالی و حقوقی و کیفیت ودانمه مسئولیت خویش، دقت کافی داشته باشد.

۱۳. مشاور باید به مواردی که می تواند حتی بعد از اتمام عملیات اجرایی و در دوران بهره برداری، مشاور را موظف به پاسخگویی یا جبران خسارت کند، توجه داشته باشد. موارد عمده در این ارتباط عبارتند از :

۱۳-۱. عدم استفاده مفید از اختیارهای داده شده از سوی کارفرما برای تحصیل اطلاعات کافی، در مورد تهیه طرح.

۱۳-۲. اعتماد و اطمینان به کیفیت مصالح، تجهیزات، ماشین آلات و مواد اولیه، برحسب مدارک تولیدکنندگان و فروشندگان، به رغم وظیفه انجام بررسی.

۱۳-۳. اقدام های ناشیانه در تنظیم اسناد پیمان و به ویژه تنظیم تعهدهای دو طرف قرارداد در امر تعیین نوع بیمه، پرداخت حق بیمه، اسقاط حق، خریداری یا عدم خریداری، بیمه های تکمیلی و...

۱۳-۴. بی توجهی به مدت اعتبار بیمه نامه ها.

۱۳-۵. توجه به مسئولیت های مشاور، در مواقعی که پروژه به عنوان محصول ساخته شده تلقی می شود و مورد استفاده دیگران قرار می گیرد.

- ۱۳-۶. بی توجهی نسبت به چگونگی مدیریت ریسک، درباره خطرهایی که به طور متعارف، توسط بیمه‌گران پوشش داده نمی‌شود.
- ۱۳-۷. تهیه برآورد ناصحیح و در نتیجه تهیه بیمه‌نامه به مبالغ غیرواقعی، و در نهایت جبران نشدن بخشی از خسارت‌ها، از سوی بیمه‌گر.
- ۱۳-۸. نادیده گرفتن وظایف و تعهدهای قراردادی درباره انجام به موقع مکاتبات، از جمله پاسخ به مکاتبات پیمانکار، صدور اخطارها، ارائه گزارش به کارفرما درباره مسایل بیمه‌ای پیمان، به‌ویژه در مواردی که مشاور به عنوان نماینده کارفرما، در کارگاه حضور دارد.
- ۱۳-۹. کم دقتی در تعیین محدوده، مشخصات، و برآورد کارهایی که در طول مدت اجرا، به تدریج در قالب پیمان‌های دست دوم، به پیمان خواهد رفت، و پیمانکار اصلی در قبال آنها دارای وظایفی بوده و پیشنهاد خود را برحسب اطلاعات داده شده از سوی مشاور، تنظیم می‌کند.
- ۱۳-۱۰. بی توجهی به آثار متقابل فعالیت همزمان پیمانکاران دست دوم و تخصصی در یک کارگاه، به هنگام تهیه یا بررسی و اظهارنظر، درباره برنامه زمانی کل پروژه و تعیین مدت پروژه در تهیه قرارداد، و در نتیجه، وقفه در کار.
- ۱۳-۱۱. عدم توانایی فنی در تشخیص معایب کارهای انجام شده، و در نتیجه، بروز خسارت و اثبات اجرای ناصحیح کار، از سوی کارشناسان بیمه.
- ۱۳-۱۲. نادیده گرفتن نکات اجرایی اساسی به هنگام تهیه طرح، از جمله:
- ۱۳-۱۲-۱. عدم تهیه دستورالعمل‌های آزمایش و راه اندازی آزمایشی و خسارت‌های احتمالی ناشی از نادرستی روش مورد استفاده.
- ۱۳-۱۲-۲. بی توجهی به کیفیت و کفایت مطالعات ژئو تکنیک و زمین شناسی.
- ۱۳-۱۲-۳. نادیده گرفتن آثار مخرب عوامل محیطی در تهیه طرح، از قبیل: رطوبت، محیط اسیدی، خواص شیمیایی خاک، یخبندان، گرما و....
۱۴. مشاور موظف است مسئولیت‌های خود را به نحوی موثر، و با توجه به انواع پوشش‌های بیمه‌ای که به ترتیب اولویت در زیرشرح داده شده است، بیمه کند و مدارک مربوط را در اختیار کارفرما قرار دهد.

۱۴-۱. بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران:

این بیمه نامه، تمام مسئولیت های حرفه ای و قراردادی مهندسان مشاور را تحت پوشش قرار می دهد. مبلغ این بیمه نامه، می تواند به تناسب اعتبار مشاور، صادر شود و با توجه به پوشش مورد نظر کارفرما، بخشی از آن به قرارداد مورد نظر، اختصاص یابد.

۱۴-۲. بیمه مسئولیت قراردادی:

مسئولیت های ناشی از قرارداد، و غفلت یا سهل انگاری در انجام دقیق آن، ممکن است باعث ایجاد خسارت بدنی یا مالی به طرف قرارداد شود. بیمه مسئولیت قراردادی، چنین مواردی را تحت پوشش قرار می دهد.

۱۴-۳. بیمه مسئولیت حرفه ای:

این بیمه نامه، مسئولیت اشخاص حرفه ای را پوشش می دهد، که در اثر غفلت و خطای آنها، خسارت های مالی، بدنی یا هر دو، به افرادی که به نحوی از خدمات آنها استفاده می کنند، وارد می شود. مانند مسئولیت حرفه ای طراحان در پروژه ها، در این موارد، هرگاه به دلیل غفلت یا خطای طراح، خسارت های بدنی یا مالی وارد شود، مشاور با داشتن این بیمه نامه، می تواند خسارت های احتمالی را از طریق بیمه گر تسویه کند.

۱۵. مشاور مکلف است، بیمه نامه (بیمه نامه ها) را با اعتبار زمانی کافی و طبق مدت قرارداد خود، تهیه کند. تمدید مدت اعتبار، با نظر کارفرما باید در بیمه نامه پیش بینی شود و در صورت نیاز، پوشش بیمه نامه در دوره اجرای پروژه و پس از آن ادامه یافته، یا با بیمه نامه تکمیلی جایگزین گردد.

۱۶. مشاور پیش از آغاز کار، بیمه های مورد نیاز تحت شرایط قرارداد را تحصیل نموده و ظرف مدت پیش بینی شده در قرارداد، به کارفرما تسلیم خواهد کرد.

۱۷. مشاور، اعتبار تمام بیمه نامه ها را تا تاریخی که در قرارداد مشخص گردیده است، حفظ خواهد کرد. بیمه نامه های معتبر و رسیدهای پرداخت حق بیمه مربوط را، در اختیار وی قرار خواهد داد.

پیوست ۱. فرم انتخاب پوشش های بیمه ای مشاوران

پروژه

به موجب این الحاقیه، شرکت موظف است ظرف مدت روز پس از انعقاد قرارداد، نسبت به ارائه بیمه نامه (های) مشخص شده زیر، به نام کارفرما (ذینفع) اقدام کند.

۱. بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران.
۲. بیمه مسئولیت قرار دادی.
۳. بیمه مسئولیت حرفه ای.
۴. بیمه تکمیلی برای استثنای عمومی، شامل :
- ۱-۴
- ۲-۴
- ۳-۴
- ۴-۴

۵. مبلغ بیمه نامه، برابر با ریال تعیین می شود.

۶. غرامت مورد درخواست، برابر است با :

- ۱-۶. بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران ریال
- ۲-۶. بیمه مسئولیت قراردادی ریال
- ۳-۶. بیمه مسئولیت حرفه ای ریال

نماینده مشاور :

نام و نام خانوادگی

امضا

نماینده کارفرما :

نام و نام خانوادگی

امضا

پیوست ۲. پوشش های بیمه مسئولیت

در تهیه و اجرای طرح های عمرانی، اشخاص حقیقی و حقوقی مختلفی دخالت دارند که هر یک عهده دار مسئولیت مشخصی هستند. به طور طبیعی، تمام این افراد علاقمند هستند به نحوی در قبال مسئولیت های خود، از پوشش بیمه استفاده کنند. تمام این اشخاص را در یک طرح، بیمه گزار می نامیم که معمولاً شامل اشخاص حقیقی و حقوقی زیر هستند :

- کارفرما.

- مشاور.

- پیمانکار اصلی و فرعی.

- پیمانکار تخصصی.

- پیمانکار تدارک کننده مصالح و تجهیزات.

- پیمانکار حمل و نقل.

- از میان متخصصان حرفه ای حقیقی و حقوقی، مانند مهندسان ژئو تکنیک و زمین شناس، نقشه بردار، مهندسان محاسب و..... که به صورت انفرادی مسئول بخشی از کار هستند، کارفرما و پیمانکاران اجرایی که مشارکت مادی در پروژه دارند، با استفاده از بیمه های معمول، مانند بیمه تمام خطر پیمانکاری یا بیمه تمام خطر نصب و مانند آن، تحت پوشش قرار می گیرند. روش متعارف برای تحت پوشش قراردادن سایر بیمه گزاران، بیمه کردن آنان به صورت بیمه گزاران مشترک است. به این ترتیب که بیمه مسئولیت در طرح های عمرانی، به فراخور حوزه مسئولیت هر یک از عوامل دست اندر کار که عهده دار انجام قرارداد در زمینه طراحی، اجرا، نظارت و مانند آن هستند، به صورت بیمه جامع مسئولیت حرفه ای، تحت پوشش قرار می گیرد. روش دیگر، تأمین پوشش توسط هر یک از بیمه گزاران به طور جداگانه است، که طبیعتاً به دلیل دشواری شناخت مسئولیت هریک توسط شرکت های بیمه (بیمه گر) در فرایند انجام کار، در صورت بروز خسارت، تعیین غرامت و کارشناسی و پرداخت آن، موقوف به طی تشریفات زمان بر است.

بیمه های مسئولیت:

پوشش های بیمه مسئولیت، دارای انواعی است که کامل ترین تقسیم بندی آن، عبارت است از :

(۱) بیمه مسئولیت عمومی.

(۲) بیمه مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان.

(۳) بیمه مسئولیت کالا.

(۴) بیمه مسئولیت حرفه ای.

(۵) بیمه مسئولیت قراردادی.

بیمه مسئولیت عمومی

این پوشش، مسئولیت قانونی شخص حقیقی یا حقوقی را نسبت به خسارت مالی و جانی به اشخاص ثالث، تحت پوشش قرار می دهد. موارد عمده ایجاد مسئولیت عمومی، عبارت است از :

۱. خسارت های ناشی از فرایند معیوب تولید، مثل آلوده کردن محیط زیست، به سبب خروج پساب و سایر مواد آلاینده کارخانه ها.

۲. خسارت های ناشی از رها شدن شیء از ساختمان یا وجود عیب در ساختمان و بروز خسارت جانی و مالی.

۳. خسارت های ناشی از عوامل و کارکنان بیمه گزار، که در راستای انجام وظایف شغلی خود به دیگران وارد می کنند.

۴. خسارت های ناشی از کالای معیوب، که تولید کننده به بازار عرضه می کند.

بیمه مسئولیت عمومی از نظر تنوع، بیشترین موارد بیمه مسئولیت را شامل می شود و چند مورد آن، عبارتند از: بیمه مسئولیت آسانسور، بیمه ورزشگاه ها، استخرها، شهر بازی، هتل ها و مانند آن.

بیمه مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان

این پوشش، مسئولیت قانونی شخص حقیقی و حقوقی را به عنوان کارفرما در قبال خسارت بدنی وارده به کارکنان، تحت پوشش قرار می دهد. در برخی از کشور ها، این پوشش اجباری است.

اصولاً قانون گذار در بعضی مواقع، به منظور حفظ حقوق افراد بیگانه‌ای که در اثر سهل انگاری و غفلت دیگران دچار خسارت بدنی و مالی می شوند، برخی از بیمه‌نامه‌ها را اجباری می کند. این امر، تنها در بیمه مسئولیت اتفاق می افتد، مانند بیمه شخص ثالث اتومبیل، و مانند آن.

موارد و منشاء ایجاد مسئولیت کارفرما، عبارت است از : غفلت شخصی کارفرما، قصور کارفرما در تأمین محیط کار ایمن، و ابزار و ماشین آلات و تأسیسات مربوط، غفلت همکاران (مسئولیت نیابتی)، به طوری که اگر یکی از کارکنان در حین انجام کار و ناشی از کار، بر اثر غفلت به همکار خود آسیب برساند، قانون کارفرما را مسئول جبران غرامت وارده می شناسد.

بیمه مسئولیت کالا

بیمه‌نامه‌ای که مسئولیت تولید کننده را در قبال خسارت‌های ناشی از مصرف یا استفاده از کالا توسط دیگران، با شرایط معینی تحت پوشش قرار می دهد.

بیمه مسئولیت حرفه‌ای

این بیمه‌نامه، مسئولیت اشخاص حرفه ای را پوشش می دهد، که در اثر غفلت و خطای آنها، خسارت‌های مالی، بدنی یا هردو، به افرادی که به نحوی از خدمات آنها استفاده می کنند، وارد می شود. مانند مسئولیت حرفه ای طراحان در پروژه‌ها؛ در این موارد، هرگاه به دلیل غفلت یا خطای طراح، خسارت‌های بدنی یا مالی وارد شود، با داشتن این بیمه‌نامه، می‌تواند خسارت‌های احتمالی را از طریق بیمه‌گر، تسویه کند.

بیمه مسئولیت قراردادی

این پوشش، مسئولیت‌های ناشی از قرارداد، و غفلت یا سهل انگاری در انجام دقیق آنها را که ممکن است باعث ایجاد خسارت بدنی یا مالی به طرف قرارداد شود، بیمه می کند.

بیمه جامع مسئولیت حرفه‌ای مشاوران

این بیمه‌نامه تمام مسئولیت‌های مهندسان مشاور اعم از مسئولیت حرفه‌ای و قراردادی را پوشش می‌دهد. از آنجا که در پوشش‌های بیمه مسئولیت که توسط شرکت های بیمه ارائه می شود، محدودیت‌هایی وجود دارد و به نحوی وجوه مشترک حرفه‌های گوناگون مورد نظر قرار گرفته است، و مهندسان مشاور دارای مسئولیت حرفه ای و قراردادی به

صورت توأم هستند، از این رو، با تقویت دامنه پوشش ها و در نظر گرفتن ملاحظات ویژه در پروژه ها، پوشش کاملی تحت عنوان بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران، تعریف می شود.

از جمله مواردی که در تهیه و اجرای پروژه ها مطرح است، مسئولیت طراحان و تهیه کنندگان طرح است. خدمات تهیه طرح، از نظر نوع خطر دارای تفاوت اساسی با مرحله اجراست، و شاید تنها و مهم ترین موضوع، خطرات ناشی از طراحی غلط یا اشتباه باشد و این امر در قالب بیمه مسئولیت، قابل پوشش است. از این رو، اگر بیمه نامه ای تحت عنوان « بیمه جامع مسئولیت حرفه ای مشاوران » ارائه گردد، کفایت خواهد کرد.

ملاحظاتی که در چنین بیمه نامه ای باید در نظر گرفت، به شرح زیر است :

- ۱) نقش داده ها و اطلاعاتی که کارفرما در اختیار مشاور قرار می دهد و احتمالاً منشاء نواقص بعدی خواهند بود.
- ۲) میزان کامل و واضح بودن شرح خدمات مشاور، در قرارداد.
- ۳) مسئولیت مشاور در مواردی که کارفرما، عیناً به توصیه های وی عمل می کند.
- ۴) دامنه جبران خسارت های احتمالی، برحسب مبلغ قرارداد مشاور.
- ۵) ارتباط حق الزحمه مشاور، با آثار مالی نواقص و اشتباهات وی در طراحی.

رویه جاری در عرف بین الملل، عبارت است از :

اخذ بیمه نامه توسط مشاور، از شرکت یا مؤسسه بیمه، برای پوشش دادن مسئولیت های حرفه ای وی.
در موقع عقد قرارداد با کارفرما، برحسب موضوع و مبلغ قرارداد، مبلغی از پروژه از محل اعتبار بیمه یادشده تحت پوشش قرار می گیرد. نرم متداول، حدوداً بالغ بر ۲۰ درصد مبلغ برآورد پروژه موضوع قرارداد است.
همچنین، می توان خطرهای مشخصی را در حد غرامت مورد درخواست، تحت پوشش قرار داد.

خواننده گرامی

دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله با گذشت بیش از سی سال فعالیت تحقیقاتی و مطالعاتی خود، افزون بر چهارصد عنوان نشریه تخصصی - فنی، در قالب آیین نامه، ضابطه، معیار، دستورالعمل، مشخصات فنی عمومی و مقاله، بصورت تألیف و ترجمه تهیه و ابلاغ کرده است. نشریه پیوست در راستای موارد یاد شده تهیه شده تا در راه نیل به توسعه و گسترش علوم در کشور و بهبود فعالیت‌های عمرانی بکار برده شود. به این لحاظ برای آشنایی بیشتر، فهرست عناوین نشریاتی که طی دو سال اخیر به چاپ رسیده است باطلاع استفاده‌کنندگان و دانش‌پژوهان محترم رسانده می‌شود.

لطفاً برای اطلاعات بیشتر به سایت اینترنتی <http://tec.mporg.ir/fanni/s.htm>

مراجعه نمائید.

دفتر امور فنی، تدوین معیارها
و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

معاونت امور فنی

فهرست نشریات

دفتر امور فنی، تدوین معیارها

و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله

در سال‌های (۸۱-۸۳)

ملاحظات	نوع دستورالعمل	تاریخ انتشار چاپ		شماره نشریه	عنوان نشریه
		اول	آخر		
	۱	۱۳۸۱		۲۳۴	آیین نامه روسازی آسفالتی راه های ایران
	۱-۲۳۵-۳ ۲-۲۳۵-۳	۱۳۸۲ ۱۳۸۱		۲۳۵	ضوابط و معیارهای طرح و اجرای سیلوهای بتنی جلد اول - مشخصات فنی عمومی و اجرایی سازه و معماری سیلو (۲۳۵-۱) جلد دوم - مشخصات فنی عمومی و اجرایی تأسیسات برق سیلو (۲۳۵-۲) جلد سوم - مشخصات فنی عمومی و اجرایی تأسیسات مکانیکی سیلو (۲۳۵-۳)
	۳	۱۳۸۱		۲۴۰	راهنمای برگزاری مسابقات معماری و شهرسازی در ایران
	۳	۱۳۸۱		۲۴۵	ضوابط طراحی سینما
	۱	۱۳۸۱		۲۴۶	ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای افراد معلول جسمی- حرکتی
	۳	۱۳۸۱		۲۴۷	دستورالعمل حفاظت و ایمنی در کارگاههای سدسازی
	۳	۱۳۸۱		۲۴۸	فرسایش و رسوبگذاری در محدوده آبسنگنها
	۲	۱۳۸۱		۲۴۹	فهرست خدمات مرحله توجیهی مطالعات ایزوتوبی و ردیابی مصنوعی منابع آب زیرزمینی
	۱	۱۳۸۲		۲۵۰	آیین نامه طرح و محاسبه قطعات بتن پیش تنیده
	۳	۱۳۸۱		۲۵۱	فهرست خدمات مطالعات بهسازی لرزه ای ساختمانهای موجود
	۳	۱۳۸۱		۲۵۲	رفتارسنجی فضاهای زیرزمینی در حین اجرا
	۱	۱۳۸۱		۲۵۳	آیین نامه نظارت و کنترل بر عملیات و خدمات نقشه برداری
	۳ ۱ ۳	۱۳۸۱		۲۵۴	دستورالعمل ارزیابی پیامدهای زیست محیطی پروژه های عمرانی: جلد اول - دستورالعمل عمومی ارزیابی پیامدهای زیست محیطی پروژه های عمرانی (۲۵۴-۱) جلد دوم - شرح خدمات بررسی اولیه و مطالعات تفصیلی ارزیابی آثار زیست محیطی طرح عمرانی (۲۵۴-۲) جلد سوم - دستورالعمل های اختصاصی پروژه های آب (۲۵۴-۳)
	۳	۱۳۸۱		۲۵۵	دستورالعمل آزمایشهای آبشویی خاکهای شور و سدیمی در ایران
	۳	۱۳۸۱		۲۵۶	استانداردهای نقشه کشی ساختمانی
	۳			۲۵۷	دستورالعمل تهیه طرح مدیریت مناطق تحت حفاظت
	۳	۱۳۸۱		۲۵۸	دستورالعمل بررسیهای اقتصادی منابع آب
	۳	۱۳۸۱		۲۵۹	دستورالعمل آزمون میکروبیولوژی آب
	۳	۱۳۸۱		۲۶۰	راهنمای تعیین عمق فرسایش و روشهای مقابله بآن در محدوده پایه های پل
	۱	۱۳۸۱		۲۶۱	ضوابط و معیارهای فنی روشهای آبیاری تحت فشار مشخصات فنی عمومی آبیاری تحت فشار
	۲	۱۳۸۲		۲۶۲	فهرست جزئیات خدمات مطالعات تأسیسات آبیگری (مرحله های شناسائی ، اول و دوم ایستگاههای پمپاژ)
	۲	۱۳۸۲		۲۶۳	فهرست جزئیات خدمات مهندسی مطالعات تأسیسات آبیگری (سردخانه سازی)
	۱	۱۳۸۲		۲۶۴	آیین نامه اتصالات سازه های فولادی ایران
	۳	۱۳۸۲		۲۶۵	برپایی آزمایشگاه آب
	۳	۱۳۸۲		۲۶۶	۱- دستورالعمل تعیین اسید بته و قلیائیت آب ۲- دستورالعمل تعیین نیتروژن آب

ملاحظات	نوع دستورالعمل	تاریخ انتشار چاپ		شماره نشریه	عنوان نشریه
		آخر	اول		
				۲۶۷	ایین نامه ایمنی راه‌های کشور ایمنی راه و حریم (جلد اول) ایمنی ابنیه فنی (جلد دوم) ایمنی علائم (جلد سوم) تجهیزات ایمنی راه (جلد چهارم) تأسیسات ایمنی راه (جلد پنجم) ایمنی بهره‌برداری (جلد ششم) ایمنی در عملیات اجرایی (جلد هفتم)
	۳		۱۳۸۲	۲۶۸	دستورالعمل تثبیت لایه‌های خاکریز و روسازی راه‌ها
	۳		۱۳۸۲	۲۶۹	راهنمای آزمایش‌های دانه‌بندی رسوب
تجدیدنظر دوم	۱		۱۳۸۳	۵۵	مشخصات فنی عمومی کارهای ساختمانی
	۳		۱۳۸۳	۲۷۰	معیارهای برنامه‌ریزی و طراحی کتابخانه‌های عمومی کشور
	۳		۱۳۸۲	۲۷۱	شرایط طراحی (DESIGN CONDITIONS) برای محاسبات تأسیسات گرمایی، تعویض هوا و تهویه مطبوع مخصوص تعدادی از شهرهای کشور
	۳		۱۳۸۳	۲۷۲	راهنمای مطالعات بهره‌برداری از مخازن سدها
	۳		۱۳۸۳	۲۷۳	راهنمای تعیین بار کل رسوب رودخانه‌ها به روش انیشتین و کلی
	۳		۱۳۸۳	۲۷۴	دستورالعمل نمونه‌برداری آب
	۱		۱۳۸۳	۲۷۵	ضوابط بهداشتی و ایمنی پرسنل تصفیه‌خانه‌های فاضلاب
				۲۷۶	شرح خدمات مطالعات تعیین حد بستر و حریم رودخانه یا مسیل
	۳		۱۳۸۳	۲۷۷	راهنمای بررسی پیشروی آب‌های شور در آبخوان‌های ساحلی و روش‌های کنترل آن
	۳		۱۳۸۳	۲۷۸	راهنمای انتخاب ظرفیت واحدهای مختلف تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری
	۱		۱۳۸۳	۲۷۹	مشخصات فنی عمومی زیرسازی راه‌آهن
				۲۸۰	مشخصات فنی عمومی راهداری
	۳		۱۳۸۳	۲۸۱	ضوابط عمومی طراحی شبکه‌های آبیاری و زهکشی
	۳		۱۳۸۳	۲۸۲	ضوابط هیدرولیکی طراحی ساختمان‌های تنظیم سطح آب و آبگیرها در کانال‌های روباز
				۲۸۳	فهرست خدمات مهندسی مرحله ساخت طرح‌های آبیاری و زهکشی
	۳		۱۳۸۳	۲۸۴	راهنمای بهره‌برداری و نگهداری از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری بخش دوم - تصفیه ثانویه
	۳		۱۳۸۳	۲۸۵	راهنمای تعیین و انتخاب وسایل و لوازم آزمایشگاه تصفیه‌خانه‌های فاضلاب
	۳		۱۳۸۳	۲۸۶	ضوابط طراحی سیستم‌های آبیاری تحت فشار
				۲۸۷	طراحی بناهای درمانی (۱)
					بخش بستری
					داخلی - جراحی
					۲۸۷-۱
				۲۸۸	ایین نامه طرح هندسی راه‌آهن
				۲۸۹	راهنمای روش محاسبه تعدیل آحاد بهای پیمان‌ها
				۲۹۰	دستورالعمل تهیه، ارائه و بررسی پیشنهادهای تغییر، با نگاه مهندسی ارزش دستورالعمل تهیه و ارسال گزارش سالانه پیشنهادهای تغییر، با نگاه مهندسی ارزش
				۲۹۱	جزئیات تیپ کارهای آب و فاضلاب

جمهوری اسلامی ایران
نهمین
تشریح لایحه‌های
بسمه تعالی

شماره: ۲۴۵۲۵/ت ۱۴۸۹۸ هـ

تاریخ: ۱۳۷۵/۴/۴

سازمان برنامه و بودجه

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۳ بنا به پیشنهاد شماره ۱۴۴۲ - ۵۵۵۷/۵ - ۱۰۲ مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۱۹ سازمان برنامه و بودجه تصویب نمود:

نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور که از این پس به اختصار "نظام" نامیده می‌شود، با رعایت موارد زیر به شرح پیوست به اجرا گذاشته شود:

۱- با مسئولیت سازمان برنامه و بودجه و همکاری وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت، شهرداریها، بانکها و تشکلهای صنفی - تخصصی، ظرف مدت یک سال اقدامات زیر برای تحقق اصول نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور به عمل آید. تشخیص واحدهایی که همکاری آنان مورد نیاز است با سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.

الف: تهیه پیش‌نویس لوایح مورد نیاز و پیشنهاد آن به هیأت وزیران برای تصویب و ارایه به مجلس شورای اسلامی،

ب: تهیه پیش‌نویس آیین‌نامه‌های اجرایی نظام و پیشنهاد آن برای تصویب به هیأت وزیران یا دیگر مراجع ذی‌ربط،

ج: تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم در قالب مقررات موضوع بندهای "الف" و "ب".
۲- تمام دستگاههای اجرایی، شوراها، تشکلهای تخصصی و دیگر مراجع مربوط، تا تصویب و ابلاغ ضوابط یاد شده، اقدامها و تصمیم‌های مربوط به انجام مطالعات مورد نیاز طرحهای تحقیقاتی،

بنیادی، منطقه‌ای و جامع‌بخشی و نیز تهیه و اجرای طرح‌های خود را با رعایت مقررات، قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود به عمل آورند.

۳- با توجه به ضرورت شمول عام نظام فنی و اجرایی کشور، سازمان برنامه و بودجه مکلف است، لایحه تسری نظام مذکور به کلیه سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت، از جمله شهرداریها و بانکها و نیز سازمانها و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است را تهیه و برای طرح در هیأت وزیران ارایه نماید.

۴- این تصویب‌نامه جایگزین مصوبه شماره ۷۲۵۰/ت ۱۶۶ هـ مورخ ۱۳۶۷/۳/۱۷ هیأت وزیران می‌باشد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیأت دولت ابلاغ می‌شود.